

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 4 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
 Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Frana Kelmana hiši, „Gledališka stolba“.
 Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“
 velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četr leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — "
„ četr leta	4 „ — "
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnštvo „Stor. Naroda“.

Iz državnega zbornika.

Na Dunaju, 19. marca.

Vi praznujete sv. Jožefa v veseli družbi, mi pa moramo po deset ur na dan poslušati govore v zboru, pa, ako Bog dá, pridemo danes do konca vseh teh neplodnih debat. Poprej pa smo še imeli priliko spoznavati v osobi pemske-nemškega poslanca dr. Knotza prototip kričača, pred katerim se mora skriti celo Schönerer. Če so ordinarnе psovke na nasprotnike, surovo zabavljanje na sodnike, laži in obrekovanje orožje nemške poštenosti in nemškega poguma, katera ta mož vedno v ustih ima, potem nas Bog obvaruj pred tako kulturo, ki izreja in v zbor pošilja take drvarske-robate suroveže. Knotz je le za škandal in provokacijo. V svojej besnosti je res včasih podoben človeku, ki je utekel iz kake blaznice, kajti človek z zdravim umom ne more tako divljati in kričati, kakor da bi parlament bil z dimom zakajena spelunka, v kateri se sме razbijati in razsajati. Obžalovati pa je, da se dadó razburjati še drugi poslanci ter potem prestopajo meje dostojonosti. Ko je Knotz se priduševal, da Nemci neče biti heloti Slovanov (že iz te terditve lahko vsak

sposna nenormalno duševno stanje Knotzovo), kakor so Rusini heloti Poljakov, ujezil se je poljski poslanec dr. Julian Čerkavski, ki je rodom Rusin, pa se drži Poljakov, ter hiti od svojega sedeža na desni preko dvorane tik do Knotza in mu kliče v obraz: „Pustite Rusine v miru, jaz sem tudi Rusin!“ In zdaj se je začel velik škandal. Poslanec Pacher skoči proti Čerkavskemu in ga skuša po stopnicah dol poriniti, drugi mu s pestjo žugajo in bati se je res bilo, da se začne kak pretep. K sreči prihiti Dumba, ki je zbornični reditelj, prime Čerkavskega, ki je bled od jeze še vedno Knotzu žugal, pod pazduhu ter ga odvede od leve strani. Levičarji začnjo Knotzu ploskati in tudi na galeriji se sliši tu in tam ploskanje. Predsednik zvoni in skuša pregovoriti, pa njegov glas ne prodre v občinem kričanju. Konečno zapusti svoj sedež v dokaz, da je seja pretrgana. Ko potem šum nekoliko utihne, prične zopet sejo, poprej pa ukaže izprazniti galerijo, kar se zgodi. Čerkavskega kliče k redu zarad njegovega nespodbognega obnašanja, Knotzu pa dovoljuje naprej govoriti, to je, nadaljevati svoje surovosti. Konečno Knotz ves upahan s potnim čelom in žarečim obrazom konča svoje zabavljice. Še le zdaj predsednik Smolka tudi Knotzu izreče grajo zarad neparlamentarnih izrazov. Po občinem mnenju pa bi to že mej govorom moral storiti in ako bi se mož ne obnašal spodbnejše, moral bi mu vzeti besedo.

V večerni seji je minister Pražak mirno in stvarno zavrnil Knotza in branil čast sodništva proti njegovim neumetljennim napadom. Zlasti je dokazal, da je Knotz se zlagal, ko je trdil, da se je slabo ravnalo s tistimi tremi, ki so bili lani nekaj tednov zarad hudodelstva izdaje v preiskovalnem zaporu v Warnsdorfu.

Pri debati o poljedelskem ministerstvu je govoril tudi dr. Vošnjak in povedal svoje misli o zboljšanju agrarnih razmer. Pri tej priliki navajal je znane pritožbe proti štajerski kmetijski družbi, kar je napotilo dr. Rechbauerja k nekemu popravku, s katerim pa, kakor mu je dr. Vošnjak takoj dokazal, ničesar ni popravil.

Danes bo končana debata o državnem proračunu in s tem glavni del naloge državnega zbornika dovršen. Potem pridejo na vrsto še nekateri predlogi, meji temi tudi železnica Ljubljana-Kamnik.

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Deveto poglavje.

Kjer tudi resnica sliši svoje.

Dalje)

Gospodine, odgovoril sem mu v rokah vrtivši tobačnico, da bi svoje besede bolj podprt, gospodine, vsaka resnica ni dobra, da se pove. Je takih resnic, ki bi človeško družbo zmešale in razdrle.

Da, dragi doktor; resnica je uporna (puntarska).

No vendar, vzkliknil sem, vi to priznavate.

Brez dvombe. Pomislite le na reformacijo. Za katero ceno je osvobodila vest?

Da, ravno to, rekel sem s palico na tla udarši; da ravno to je!

In evangeli, odvrnil je Humbug. Kako velikanski prevrat! Starodavniška naobraženost uničena, Jupiter s prestola pahnjen in rimski cesarji zasramovani in potolčeni. Kolika sreča, ko bi mogli

precej začetkom zadušiti to resnico, ki je stari svet uničila in novi svet porodila! No, dragi Hippokrat, kaj vi nič ne porečete? In francoska revolucija?

Gospodine, vskliknil sem, ne dotikajva se teh stvari. Upor stanov z velikimi predpravicami je jedini uzročil vso nesrečo. Priznajte le, da je takih resnic, ki prestrašijo.

Da, kakor luč prestraši tatove.

Je takih resnic, ki so jako zoperne onim, ki jih čujejo.

Da, da, kadar pijanost motijo ali pa oživijo črve vesti.

Je takih resnic, ki so zelo nevarne onim, ki jih izrekajo.

Da, da, če so robskega ali pa hlapčevskega srca.

Kar hrbet sem obrnil temu nesramnemu modrijanu (sofistu), ki se ni strašil napadati najmodrejših predsodkov in tresti blazino, na katerej svet že dve tisoč let mirno spava. Obrnil sem se k Truthu, ki je bil zopet začel iztrizavati novine, ter naju, kot se mi je zdelelo, celo poslušal ni.

Na kaj pa mislite, dragi bolnik? vprašal sem, li vas dolgočasi najin pogovor?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. marca.

Pri občnem zboru Bernske „Matice šolske“ obžaloval je predsednik tega društva dr. Kusy v svojem govoru, s katerim je otvoril zborovanje, da se dotične instance tako malo ozirajo na nujne prošnje, da naj se v Brnu hitro ustanove potrebne česke šole. Ta stvar se vse prepočasi vrši, tožil je. Omenjal je, če se ima le kdo na Moravskem pritoževati, da se nanj premalo ozira, ima gotovo k temu največ uzroka česko prebivalstvo, zlasti kar se tiče šol. Dr. Hess je pa predlagal, da naj se protikolarčno izjavi obžalovanje, da se dotični uradi tako malo ozirajo na prošnje tega društva. To se je tudi zgodilo. — Kako je s českimi šolami na Moravskem, kažejo sledeči uradni podatki. Na Moravskem živi 628.900 Nemcev in 1.507.500 Slovanov. Meščanskih šol je 41 nemških in le 13 slovanskih. Na nemških ljudskih šolah pride na jednega učitelja 65, na českih pa 85 otrok, tedaj ima povprek vsak razred na českih šolah več otrok, kakor jih je zakonito določenih. Na dalje je na Moravskem le 34 nemških, pa 288 českih šol, na katerih pride na jednega učitelja nad 120 otrok. Da pri teh razmerah skušajo Čehi število svojih šol pomnožiti, je naravno. In zaradi tega je poslednje dni v nemškem liberalnem časopisu navstal velik hrup, da se pod sedanjem vlado hitreje množe česke šole nego nemške. V resnici se pa le skušajo popraviti malo prejšnje krivice, pa še v tem oziru se dosti ne stori.

Odsek **ogerske** gospodske zbornice končal je posvetovanje o zborničnej reformi in dovršil dočitno poročilo. Sedaj se kmalu začne posvetovanje v zbornici samej. Po premembah v odseku zadobil je zbornica še bolj aristokratično lice, kakor je je imela do sedaj. Z veliko radovednostjo se pričakujejo dotične obravnave v zbornici samej, ko pride še mnogo aristokratov, katerih še nikdar ni bilo videti v zbornici.

Vnajanje države.

Po poročilih iz Petrograda vlada v **ruskih** vladnih krogih velika miroljubnost. Nihče ne želi vojne z Anglijo. Poročila iz Teherana pa vedo povestati o velikih russkih vojnih pripravah v osrednjej Aziji. 16000 russkih vojakov je baje na potu proti Mervu. Železnica Kislarvat-Askabad se kako hitro dodeluje, da bode mogla prevažati vojake in vojne potrebščine. — Minister notranjih zadev grof Tolstoj odšel je na odpust v Livadijo. Vrhovno vodstvo ministerstva si je pa baje obdržal sam. Vesti,

Doktor, odvrnil je smehljaje, ne zamerite moje domišljavosti; mislil sem na Pilata. V duhu sem videl tega imenitnega namestnika vprašati Krista: Kaj je resnica? potem pa oditi, ne da bi bil počakal odgovora. Za časa cesarja Tiberija bili bi vi izvrsten namestnik Judeji.

Kaj! pristavil je živejše, ali ne vidite, da resnica je nam življenje, laž pa smrt? Ozrite se okrog po deželah, v katerih sreča, razsvetljenost, poštenost in pobožnost vladajo: ali neso to ravno one dežele, v katerih ima vsak pravico povedati resnico, povediti popolno resnico brez ozira na kako osobu, brez ozira na predsodke, brez ozira na predpravice in napake? Poščite tudi dežele, v katerih reva in nadloga, nevednost in popačenost vladajo: ali neso ravno one dežele, v katerih uradna in vladna laž v vseh mogočih oblikah kraljuje? Opazujte velikost Anglije, rast Amerike, naprednjoče blagostanje Avstralije. Katera moč jo v sto letih našim Zjednjenim državam pomnožila prebivalce od 3 milijonov na 53!* Ne varajte se o tem, resnica je. Le pustite politi-

* Izvirnik govoril o 80 letih in o 31 milijonih ljudi. Laboulay je pri tej priliki seveda mislil na ljudsko štetje 1. 1860. Dandanes veljajo gorajoča števila.

da bode odstopil, ko poteče odpust, se še vedno ponavljajo, pa neso verjetne. Iz Petrograda se poroča, da hoče Tolstoj priporočiti carju, ako se razmere meji državo in katoliškimi škofi ne zboljšajo, da se v Petrogradu osnuje od Rima popolnem nezavisen katoliški patrijarhat. Ta vest se nam ne zdi verjetna, in ko bi se uresničila, vzbudila bi le nevoljo mej katolički na Rusku, ker bi nasprotovala popolnem katoliškej veri. Najbrž so se jo pa izmisili slovanstvu sovražni židi, kateri bi radi s tem poveksali nasprotje mej Rusi in Poljaki.

Francoska zbornica povisala je carino na krave in voli, ki se uvažajo, z 8 na 12, na teleta z $1\frac{1}{2}$ na 4, na ovce z 2 na 3, na koze, jagneta in prašiče s $\frac{1}{2}$ na 1, prašiče s 3 na 6 frankov. Carino na sveže meso je na 7 in osoljenega na $8\frac{1}{2}$ franka postavila.

Danski državni zbor vsprejel je s 76 proti 16 glasom adreso na kralja, da naj odpusti ministerstvo Estrupovo. Ali bode pa kralj ustregel želji zabora, je tako dvomljivo. To je gotovo, da zbor ne bode dovolili sedanjemu ministerstvu budgeta, aka še ostane. Vladati bode moralno protiustavno, kar je pa že vajeno.

Poslednji dogodki v Albaniji in Makedoniji so nekoliko preplašili **turške** državnike. Začeli so spoznavati, kaka nevarnost preti turški državi, aka iz malih izgredov pride do velike ustaje. S silo se pa ne da ustaviti razširjenje ustanka, zategadelj poskušili so z lepo. Da se malo poleže nevolja v Makedoniji, zaukazal je generalni guverner Solunski Haki paša izpustiti več v Dibri in Seresu zaprtih bolgarskih veljakov, učiteljev in duhovnikov, katere so bili zaprli vsled denuncijacij od strani Grkov. Pa tudi z Albanci se skušajo Turki z lepa pobotati in obetajo njim razna zboljšanja. Poročila iz Carigrada že javljajo, da se bode kmalu tem potom doseglo popolno pomirjenje. Govori se celo, da posebna albanska deputacija pride v Carigrad, da izreče sultanu zvestobo in udanost. Tem turškim poročilom seveda tudi ni dosti verjeti, treba je počakati, kako se stvari razvijo. Nekaj dobreza bode pa vsekako imel ta ustanek. Če drugača ne, Evropa je vsaj bila opozorjena, da na Balkanu še daleč ni vse v redu, in da Turčija še ni izvela, kar je v Berolini obetala. Zastopniki velevlasti bodo se že kolikor toliko prizadevali prisiliti Turčijo, da uvede v Albaniji in Makedoniji kake reforme, že zato, da zopet orijentalno vprašanje ne moti miru.

Zastopniki velevlasti podpisali so konvencijo za rešenje **egipovskega** finančnega vprašanja. Za posojilo, katero si bode najel Egipt, bodo jamicile vse velevlasti, Turčija bode pa v to dala privoljenje. Da se reši vprašanje o neutraliteti Sueškega prekopa, snide se posebna konferenca v Parizu. Prvej seji te konference bode predsedoval francoski ministerski predsednik Ferry sam.

Nekemu angleškemu listu se poroča iz Tien-Tsina, da so se vendar začela pogajanja za mir meji **Francijo** in **Kitajem**. Večkrat se je že govorilo, da Kitajci žele posredovanja kake tretje države. Sedaj se pa javlja, da se morda Kitaj in Francija pogodita, da se bode ta spor rešil na posebnej konferenci velevlasti. Ta vest se nam sicer ne zdi prav verjetna, mogoča je pa tudi. Naravno je, da že obe vlasti želita miru. Skoro vsi oni mandarini, ki so se najbolj navduševali za vojno, so že bili tepeni od Francozov. Poslednji so pa v bojih s Kitajci zgubili že primeroma jako mnogo ljudij. Četudi ni dvomiti, da Francozi naposlед zmagajo, vendar bi njih zgube utegnile biti še velike. Kitajcem se ne pride tako labko do živega. Če se pobije nekaj kitajskih vojakov, se ti hitro nadomestite z drugimi, ker ljudij v tej najbolj obljudeni državi ne zmanjka. Najboljše sredstvo proti Kitajcem je, kolikor je moč zabraniti uvoz živeža v mesta in sestradi prebivalstvo. — Japanci neki zahtevajo, da kitajski vojaki ostavijo Korejo. Prebivalstvo

japonsko je tako razburjeno in zahteva vojno s Kitajem. Časniki japonski priporočajo zvezo s Francozom. Ako je to res, skušali bodo Kitajci hitro pomiriti se s Francozi, kateri bi dobili v Japanu kaj dobrega zaveznika.

Predsednik **srednjameriške** republike, Costarike, general Ferdinand umrl je nagle smrti. Costarika se je najbolj ustavljal nameram guatemalskega predsednika Barriosa, zjediniti vse srednjameriške državice v jedno republiko. S tem, da je Ferdinand umrl, odpravljena je že jedna zavira Barriosovim nakanam. Vprašanje je, je li Ferdinand umrl naravne smrti.

Dopisi.

S Štajerskega 16. sušča. [Izv. dop.] Poročali ste nedavno, da je gospod deželne sodnije svetovalec Stuhec v Celji umirovljen in ste pristavili, da sta prezidenta Heinricher in Waser predlagala, naj se velezasluženemu, telesno onemoglemu sodniku od milosti cesarja izprosi odlikovanje z naslovom višje deželne sodnije svetovalca, da pa pravosodni minister ni priporočal nasvetov sodniških predsednikov na Najvišjem mestu. Nekako čudno je to. Ko je šlo za imenovanje gospoda Stuheca za istinitega svetovalca pri nadsodišči, ga ministerstvo pri Nj. večičastvu ni priporočalo, ker so nasveti sodniških instanc nasprotovali. Sedaj so bila poročila sodišč ugodna, in tudi samega naslova ministerstvo ni doseglo. — No, gospod Stuhec naj si šteje v odliko zavest, da je vselej in povsod svoje mesto častno zasedal, in da splošno prepričanje inteligencije na Spodnjem Štajerskem pravi, da je bil najboljši svetovalec Celjskemu sodnemu dvoru, kateri nema vsaj sedaj nikogar, ki bi ga mogel nadomestovati. Tako brez nepotrebnih ovinkov in tako s krepko mirno roko, ko gospod Stuhec, ne zna nobeden v Celji uradovati. To sodbo čujemo tudi pri Celjskih filijskih, ki jaka obžalujejo, da je gospod svetnik Stuhec zbolel. Čudna pri tem je seveda nekoliko ta prikazen, da je Celjski mestni zbor našel razloge, neko posebno priznalno pismo poslati predstojniku okrožnosodnih pomočnih uradov Schuh-u (*), ko je bil slednji penzioniran; za svetovalca Stuheca pa, ki je svoj čas, ko so mestno hranilnico snovali, tudi vrlo sodeloval v mestnem zboru, pa Neckermannovci oficijelne priznambe neso imeli. Privatno seveda so klanjajo svetovalcu Stuhecu, Schuh pa jim je samo „Schreiberhauptmann“, kakor je že rekel Nestroy?

Glede novih zemljiških knjig pri nas se je že precej pisalo in skoro unisono, da so — za nič! V tem se kaže tudi, kako slabo je sodniško obje v civilnih stvareh izurjeno. V Celji gledajo samo na izkaze, — da se le akt kot rešen izkaže, naj bo rešitev, kakoršna hoče. In ni preveč rečeno, da se je prezident Heinricher pri napravi novih zemljiških knjig pokazal posebno svetlo moža, ki svojemu mestu ni kos. Po postavi naj bi on ne posredno vodil napravo zemljiških knjig, pa se osobno nikoli ni za to brigal. Mladi sodniki delajo, on pa podpisuje in ali se prvotno občevanje in raziskavanje s strankami, — to pa je najvažnije — pravilno godi, tega nikdo ne nadzoruje. Žalibog

*) Mož se je imenoval in se še imenuje direktor, če tudi mu ta naslov ni bil nikoli podeljen.

res je, da so nove zemljiške knjige — nobena reč ni brez izjeme — v obče pri nas slabše, ko stare. — Sploh se na civilnosodno uradovanje premalo gleda, samo izkazi in izkazi pa izkazi se terjajo; — o poslovanji v kazenskih rečeh pa molčimo. Tu imamo „prosto pretehtovanje dokazov“ — Dixi!

Iz Ribniške okolice 19. marca [Izviren dopis.] Naglost ni dobra, je star pregovor, pa ne brez pomena in pouka. Semertje bi se marsikatera škoda odvrnila, ko bi vedno služil kot vodilo. Ne-kateri se ga je spomnil, ko je šel tu glas od ust do ust: les iz graščinskega gozda Ribniškega je ne-nadoma prodan za 170.000 gld. Res lepa svota 170.000 gld.! — toda samo na prvi pogled. Imenovani gozd meri 2470 oral — malo več kot navaden zelnik —. Če prav je prodan samo les, ki meri 14" in više po debelosti, vendar trdē v gozd-nih zadevah izvedeni možje, da je ta svota za polovicu premajhna. Po njih mislih se nahaja na vsakem oralu gotovo po 30 lepih hój in smrek, vsaka v vrednosti 5 gld., ne oziraje se na bukovino, ki je gotovo na oralu tudi po 15 gld. vredna. Da pa to mnenje izvedencev ni pretirano, naj nam služi v dokaz samo ime velespoštovane rodbine Rudežev, kajti pod njihovim nadzorstvom ni neusmiljena in pokončljiva sekira tako mogočno gospodarila po gozdu, kakor je sicer navada po nekaterih večjih posestvih. — Ko bi se bil sedanji g. prodajalec posvetoval poprej z izvedenci (ti gotovo bi ne bili delali za svoj žep, in za „trinkeld“ bi si tudi ne bili izgovarjali tisočakov), prejel bi bil še jedenkrat toliko za prodani les pod veliko boljšimi pogoji. Zdaj bo pa tujec spravljal dobiček v svoj žep, ter z zadovoljnostjo rekel: ta je pa dobra, ta! — Še nekaj! Pričakovali smo, da naši fantje ne bodo več hodili v oddaljeno Kočevsko mesto na vojaški nabor, ampak v Velike Lašiče in Ribnico, kakor je bilo vlaško leto skleneno v deželnem zboru — toda, kakor okoliščine kažejo, varali smo se v svojih nadah. Kaj je temu uzrok?

Pravila „društva slovenskih pisateljev“.

§. 1. Društvo slovenskih pisateljev ima namen, pospeševati slovensko literarno delavnost in podpirati slovenske pisatelje z denarno pomočjo.

Sedež društva je Ljubljana.

§. 2. Društvo dela raznim načinom:

- a) napravlja javne shode s predavanjem in razgovaranjem o vsakojakih literarnih predmetih;
- b) podpira nadpolne pisatelje;
- c) podpira nepremožne pisatelje in njihove rodbine;
- d) savi umrle pisatelje s spomeniki ali z izdavanjem njihovih životopisov, podob in spisov.

§. 3. Društvo si pridobiva sredstva:

- a) po letnih doneskih svojih udov;
- b) po nabiranji daril;
- c) po prihodkih od društva na korist napravljenih koncertov, gledališnih iger, razstav, izdanih spisov in podob itd.
- d) po nabiranji vsakovrstnih literarnih pomočkov.

§. 4. Društvo prevzame tudi v svojo skrb vse denarne zbirke, napravljene od uredništv sloven-

kom (državnikom), naj sestavljajo državne sisteme ter izmišljajo nove ustawe; vi rajši opazujte ustanove v svobodnih narodih. Šole, družbe, shodi in zbori, tiskovine, kaj je vse to, če ne raznovrstno orodje, ki ima resnico razširjevati in jej pridobivati vsa srca! Razštejte časopise tega ali onega naroda, in zaznamovali mu bodete njegovo stopinjo na lestvici naobraženosti; to je merilo, ki nikdar ne slepi. Zakaj? Ker resnica je le pod drugim imenom zakon, ki nravstveni svet vlada; ker naravne razmere vladajo mej ljudmi, kakor vladajo mej drugimi stvarmi. Kdor te naravne razmere, te naravne zakone spoznava in spoštuje, ta spoznava in spoštuje resnico, ali bolje rečeno, Boga samega, po njegovih vsemogučnosti v vsem stvarstvu pričujočega.

Dragi gospodine Truth, odgovoril sem, nekoli ginjen po njegovem govoru, Humbug ima prav; vi ste za pridigarja rojeni. A izkušnja me je učila, da je dejanje (praktika) premo nasprotje golemu nauku (teoriji). Koliko resnic je od daleč občudovanja vrednih, ki pa pri natančnem preiskovanju izginejo v nič! Vsak dan slišim ponavljati, da so vse ljudje bratje, da je ženska moškemu jednaka (jednakopravna), da so vlade ustanovljene za narode, ne pa narodi za vlade itd. itd.

Pogreznil sem se v naslonjač, križem dejal roke in noge, ostro sem pogledal Humbuga ter govoril tako le:

Gospodine, poslušajte me resnobno, če ste sploh zmožni česa resnobnega. V golem nauku (teoriji), ponavljam vam, ljubim resnice ravno toliko kot vi; a novinarstvo ni resnica. Novinarstvo je čudna zmes strasti, graje in psovk pa laži, ki razsrdi vsako rahle čuteče srce. Divja svoboda, ki v

tej državi vlada, ni po mojem ukusu. Jaz sem dolgo premišljeval to stvar in sedaj vam čem povedati, če blagovolite poslušati me, kako se novinarstvo lehko pametno uredi, resnico modro vodi, odstrani priliko k grehu in nezgodi ter pusti samo svobodo k dobremu in blagemu.

Le branite psom lajati, vzkliknil je Humbug zakrohotaje se, četvrtina (kvadratura) kroga je najdena.

Misljam si, nadaljeval sem ter na neumno šalo še odgovoril nesem, mislim si razsvetljeno, nravstveno, očetovsko vlado, ki neprestano skrbi le za blagor svojih podanikov.

Doktor, to je le teorija!

Ne, gospodine, to je dejanski izkus. Ta vlada ima same razumne ministre . . .

Razumem, nadaljeval je neznosni zbadljivec, razsvetljene, nravstvene, očetovske ministre, ki mislijo le na blagor njih vladancev.

Da, gospodine, in tem ministrom je podrejeno tisoč in tisoč uradnikov . . .

Se ve da so vsi razsvetljeni, nravstveni, očetovski itd. z jedno besedo, mnogobrojna legija (vojska) samih angeljev v črni obleki.

(Dalje prih.)

skih listov ali posameznikov, ako spadajo pod katerekoli namen, ki si ga je postavilo društvo.

§. 5. Udje društva so:

- a) ustanovniki,
- b) pravi udje,
- c) podporniki in
- d) častni udje.

§. 6. Ustanovnik društva je vsak prijatelj slovenskega slovstva, kateri plača v korist društva 50 gld. jedenkrat za vselej ali v petih letnih obrokih.

§. 7. Pravi ud more biti samo slovensk pisatelj, kateri je pisal ali piše za tisk v slovenščini, naj stanuje kjerkoli. Pravi ud pa postane, ako se zaveže plačati za letni dnesek 3 gld.

§. 8. Podpornik društva je, kdor plača letni dnesek 6 gld. v društveno blagajnico.

§. 9. Glavni zbor sme osobe, katere imajo za pospeševanje slovenskega pisateljstva posebne zasluge, imenovati za častne ude.

§. 10. Pravice udov so:

- a) da smejo glasovati v občnem zboru,
- b) da smejo izvoljeni biti v odbor,
- c) da smejo nasvete staviti odboru, da jih predloži občnemu zboru,
- d) da brezplačno dobivajo po društvu izdane spise.

§. 11. Občni zbor ima te-le pravice:

1. Voli vsako leto predsednika, njegovega namestnika, tajnika in denarničarja in pet drugih od bornikov. Izmej vseh deveterih udov odbora jih mora vsaj pet v Ljubljani stanovati, vsaj šest pa biti izmej pravih udov;

2. odločuje po odborovem nasvetu o porabi denarjev za društvene namene;

3. vsprejema in izključuje društvenike;

4. sme spremeniti društvena pravila in

5. skleniti razpust društva.

§. 12. Občni zbor se mora vsako leto vsaj jedenkrat sklicati. Čas in kraj naznanja odbor po slovenskih časopisih najmenj dva tedna poprej.

Zbor veljavno sklepa, če je 15 udov navzočnih; reševati sme pa le take nasvete, kateri so bili v povabilu razglašeni ali od udov najmanje 8 dni prej odboru podani. Odbor sme tudi sklicati izredni občni zbor, sklicati ga pa mora na zahtevanje 15 udov.

Skupščine občnega zbora so javne.

§. 13. Društvene zadeve opravlja odbor brezplačno.

§. 14. Odbor ima skrbeti za izvrševanje društvenih namenov. Pri sejah mora biti vsaj 5 odbornikov navzočnih.

§. 15. Predsednik vodi društvo in ga zastopa proti vnajnosti. On sklicuje odborove seje in odločuje pri jednakem številu glasov. Kakar je on zadržan, ga nadomestuje njegov namestnik. Tajnik oskrbuje pisarije v društvenih zadevah, denarničar pa društveno blagajnico.

§. 16. Podpore pisateljem se dovoljujejo vselej samo začasno, a se morejo po preteklem roku ponavljati.

Nedopolnim in delavnim pisateljem se navadno podeljujejo štipendije, da se v literarnem in umejetnjem oziru izobrazijo. Nasvete za take podpore predlagajo udje, kateri koli.

O prošnjah za podporo pisateljev sklepa odbor.

§. 17. Ud društva neha biti, kdor prostovoljno izstopi ali je po občnem zboru izključen. Sme se pa izključiti vsak društvenik, kateri je zarad hudo delstva ali prestopka iz dobičkarje ali proti pravnosti kaznovan, ali kateri se brani izpolnovati društvena pravila, če je bil brez vspeha po odboru že opominjan.

§. 18. Ako bi se društvo po sklepu občnega zpora razšlo, določi zbor, kaj se ima z društvenim premoženjem zgoditi. Ako pa bi društvo nehalo, da ne bi več mogoče bilo zpora sklicati, imajo udje pravico pismeno po večini glasov določiti, komu naj pripade društveno premoženje.

§. 19. Prepire mej društveniki vsled društvenih razmer, rešuje brez priziva izbrano sodništvo, v katero voli vsaka stranka jednega sodnika, odbor pa imenuje predsednika.

§. 20. Spremembo teh pravil, kakor tudi razpust društva sme sklepati občni zbor samo z večino dveh tretjin glasov.

Domače stvari.

— (Najvišje potrdilo) dobil je v 9. dan t. m. zakon deželnega zobra kranjskega zastran pogozdovanja Krasa v kronovini kranjski.

— (Cesarjevič Rudolf in Štefanija) pripeljala sta se včeraj pri najlepšem vremenu v Krf. Danes popoludne dospeta v Kotor, jutri zjutraj pa je odhod v Cetinje.

— (Izredno volilo.) Nedavno umrši gosp. Viktor Smole postavil je v svoji lastnoročno pisani oporoki deželni muzej Rudolfinum glavnim dedičem vsega svojega premoženja, ki znaša nad 120.000 gld. Pokojnika neomožena sestra gospica Balbina Smole ima do smrti užitek tega premoženja. Ta oporoka važna je tudi zaradi tega, ker dobi muzej tudi ravnega Smoleta dragoceno starinsko zbirko. Pokojnik postavil si je s to oporoko najlepši spomenik, ki bode vsej deželi na korist.

— (Novomeškemu „narodnemu domu“) darovala je banka „Slavija“ 100 goldinarjev.

— (Slovstveni zabavni večer) je jutri zvečer ob 8. uri. Gg. člani naj se blagovoljno udeleže polnoštevilno.

— (Prvo popularno-znanstveno predavanje) „Narodni šoli“ na korist bilo je včeraj dopoludne ob 11. uri. Gosp. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški čital je kako obširno razpravo o raznih boleznih um, katero je mnogobrojno in odlično občinstvo, mej katerim je bil dež. predsednik baron Winkler, dež. glavar grof Thurn, župan Grasselli, pohvalno vsprejelo. Gmotni vspehl predavanj bode povoljen, kajti do včeraj opoludne stržilo se je za „Narodno šolo“ že nad 130 gold.

— (Gosp. dr. J. Kulavic,) c. kr. dvorni kaplan in ravnatelj Avguštineja na Dunaji, častni korar Ljubljanskega stolnega kapitelna, bil je včeraj dopoludne ob 11. uri po knezoškofu dru. Misiji slovesno umeščen kot novoimenovani kanonik ad baculum. Popoludne bil je pri g. knezoškofu na čast kanoniku g. dru. Kulavicu obed, h kateremu so bili povabljeni korarji in nekateri duhovniki.

— (Gosp. Lav. Gregorc,) novoimenovanemu vikarju pri Novicervki poklonila sta predsednik kat. tiskovnega društva kanonik dr. Križanič in blagajnik dr. J. Mlakar za 10letno požrtvovalno uredovanje „Slov. Gospodarja“ v imenu odbora in društva zlat prstan z briljantom.

— (Iz Grada) se nam 18. dan t. m. piše: Danes je bil na tukajšnjem vseučilišči Miroslav Ploj, sin znanega domoljuba dra. Jakoba Ploj-a v Ptuj, doktorjem juris promoviran.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljal se je: Zmešjava na zmešjavo. Burka v 5. dejanjih. Spisal A. Kotzebue, preložil Jos. Cimperman. Burka ta ima malo prave vrednosti, kakor vse igre sploh, kar jih je spisal preplodoviti Kotzebue, pač pa mnogo smešnih prizorov in zavozljanj, tako da je za smeš dobro skrbljeno. Igralo se je dobro, gladko, skupni utis bil je ugoden. Pred vsemi omeniti nam je g. Gorazda, ki je zaspanega graščaka Borovskega jako vrlo predstavljal in to kakor glede izborne maske, tako tudi glede igre. Gospodijini Vrtnikova (Borovska) in Zvonarjeva Drágana) rešili sta svoji ulogi brav dobro. Gospica Nigrinova (Gvozdenka) nastopila je včeraj prvič v večji ulogi. To se je deloma pri njenej igri poznalo, a vsakdo se je tudi uveril, da bode g. Giz. Nigrinova vredna naslednica svojih izredno nadarjenih sester. G. Danilo (Dobrič) ugajal nam je vseskozi, isto tako tudi g. Petrič (major B.). Gospod Slavko (Selicour) bil nam je v obče po volji, a opazili smo parkrat, da svoje uloge ni predobro znal. Gledališče ni bilo dobro obiskano. Temu krivo bilo je nekoliko lepo vreme, nekaj pa tudi to, da je bilo v zadnjih 24 urah preveč točk na narodnem programu. V sredo zvečer „Sokolov jour fixe“, včeraj dopoludne predavanje v Čitalnici, zvečer pa slovensko gledališče. To je preveč v tako kratkem času, zabava je zabavi na potu. V interesu stvari same naj bi se v bodoče na to oziralo.

— (Sokolov jour fixe) preteklo sredo bil je neki precej živahen, a zapoznil se je za dobr dve uri. Glavna stvar pri takih večerih je točnost, za katero naj torej skrbe odborniki in reditelji.

— (Radeckega kip) v „Zvezdi“ okrasili so včeraj po noči z lutorjevimi venci in cvetlicami stari vojaki, ki so nekdaj pod Radeckim na Laškem služili. Letos preteklo je 25 let, odkar se je ta spomenik postavil. Popoludne mej 3. in 4. uro sviralna je vojaška godba pred spomenikom. Občinstva bilo je par tisoč prisotnega.

— (Avstrijski agrarni zbor.) V 23. dan t. m. snide se tretji avstrijski agrarni zbor na Dunaji. Posvetoval se bode o avstrijskem kmetijstvu

in vzame si za podlago svojih razgovorov vprašanja, ki so z večine tista, ki jih je včasih reševala vaša kmetijska enketa v Ljubljani. Na agrarnem shodu Dunajskem bode kmetijstvo vseh vaših krovov zastopano po poslancih kmetijskih družb, deželnih poljedelskih sovetov in odličnih gospodarskih društev. Kmetijsko družbo kranjsko bode zastopal državni poslanec gosp. dr. Poklukar, goriško državni poslanec g. Fran grof Coronini in grof Kinsky, štajersko baron Berg, dr. Keilsberg, Müller, Schmurger, baron Washington. Štajersko društvo za deželno konjerejo odpošlje barona Hackelberga. Kmetijska družba v Celovci ne bode zastopana.

— (V veži pustila) je nečloveška mati 5 let starega otroka v neki hiši na sv. Petra cesti. Otrok je nezakonski in ime mu je, kakor dete pravi, Miha Jentl. Nečloveška mati je ubejala.

— (Zgubila) je uboga delavka 20 gld., katere bi bila imela nekam nesti. Reva bode pol leta moralna služiti za to vsoto, ako ni pošten človek našel denarja.

— (Ljudske knjižice) izšla sta zapored 5. in 6. snopič ter dosenla nam po g. Lavoslavu Kordeži zbrane „Kratkočasne povesti“ in „Počitne pripovedke in povesti“. Zapisal I. S. Gombarov vsega vkupe jako veliko prav primernega berila. Pri tej priliki priporočamo prav toplo še jedenkrat to podjetje. „Ljudska knjižnica“ odlikuje se po dobrini vsebin, lični obliki, izredno nizki ceni (snopič po 6 kr.) in po tem, da tako točno izhaja. Vsaka prava slovenska hiša naj si omisli „Ljudska knjižnica“.

— (Za 30 soldov ustreljen.) V „Edinstvo“ čitamo: V nedeljo je šel mladi kmečki fant Anton Božič iz Socerba nad Dolino v Trst, kjer si je kupil nekoliko regadina, da si popravi hlače. Ko se je vračal, klical ga je od daleč nek finančni stražnik; a ker se fant ni hotel ustaviti, ampak je šel hitro dalje, ustrelil je finančar za njim, krogla je šla ubožcu skoz trebuh in je tako precej svojo dušo vzduhnil še mladi, lepi kmečki fant, — Našli so pri njem nekoliko bračev regadina, od katerega bi bil k večemu 20 do 30 soldov carine plačal. Za 30 soldov — torej smrt. Finančni stražnik se je očividno prenagliil; a ljudstvo je strašno razsrjeno, tako sicer, da se je batil nemirov. C. kr. oblastnije naj boljše pouči svoje organe, da ne nastanejo nemiri zarad netaktnosti posameznih organov.

— (Ptujska Čitalnica) ima 13. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v svojih prostorih letni občni zbor s sledenjem dnevnim redom: Nagovor predsednikov, poročilo tajnikovo, blagajnikovo, in preglednikov; volitev predsednika, odbora in preglednikov in drugi nasveti. Na 8. t. m. določeni občni zbor se ni vršil, ker ni prišlo postavno število društvenikov. Zunanji udje se tem potom k zboru vabijo. K seji uljudno vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 20. marca. Današnja „Wiener Allg. Zeitung“ donaša naslednjo brzojavko: Praga 19. marca. Naučni minister baron Konrad dal je, kakor se poroča tukajšnjim političkim osobnostim, svojo ostavko.

Novi (Castelnuovo) 20. marca. Po viharnej vožnji dospela sta prestolonaslednika srečno semkaj. Popoludne odpotujeta naprej v Kotor.

Suakin 20. marca. (Reuterjevo poročilo.) Angleži dospeli so po malem boji v Hasheen. Sovražnik pomaknil se je nazaj. Po dovršenem izpoznavanju (recognoscirung) vrnili so se Angleži v ostrog. Sovražnik je takoj zavzel postojanke, katere so bili Angleži ostavili. Graham je zaukazal, da more ves njegov vojni oddelek, izimši jeden bataljon, jutri zjutraj biti zunaj ostroga.

Frankobrod ob Menu 19. marca. V promogovih jamah v Camphausenu uneli so se preteklo noč ob 1. uri plini. Vsled eksplozije zrušila se je jama. Sedemnajst delavcev se je resilo, okoli 200 je zasutih. Do 3. ure popoludne izvleklj so 127 mrličev in 51 živih rudokopov. Druge, ki so globoko podsuti, izkopali bodo le polagoma.

Pariz 19. marca. V spomin na komuno bilo je včeraj kakih dvajset banketov. Mir se javno ni kalil.

Washington 19. marca. Senat vsprejel je včeraj resolucijo, da treba zabraniti zjeđinjenje osrednje Amerike v jedno republiko.

Migljanj uradništvo. V velikem delu sedeče života reja je največkrat uzrok bolestim na jetrah, zlatej žili, zasedenju krvi itd., katerim boleznim sigurno odpomore Moll-ov "Seidlitz-prašek". Skatilica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja proti poštnemu povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 9 (11-2)

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
18. marca	7. zjutraj	736.53 mm.	5.4°C	sl. jz. m. jz. sl. jz.	jas. d. jas. d. jas.	0.00 mm.
	2. pop.	733.93 mm.	13.6°C			
	9. zvečer	732.79 mm.	7.0°C			
19. marca	7. zjutraj	730.66 mm.	6.8°C	sl. jz.	obl.	
	2. pop.	729.00 mm.	13.0°C	z. jz.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	728.26 mm.	7.0°C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 8.7° in 8.9°, za 5.2° in 5.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 20. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83	gld. 50	kr.
Srebrna renta	83	" 90	"
Zlata renta	108	" 70	"
5% marrena renta	99	" 25	"
Akcije narodne banke	863	" —	"
Kreditne akcije	302	" 75	"
London	124	" 20	"
Napol.	9	" 79	"
C kr cekini	5	" 80	"
Nemške marke	60	" 55	"
4% državne srečke iz 1. 1854	250	gld. 129	"
Državne srečke iz 1. 1864	100	gld. 171	" 50
4% avstr zlata renta, davka prosta	108	" 75	"
Ogrska zlata renta 6%	98	" 95	"
papirna renta 5%	93	" 85	"
5% štajerske zemljiss obvez oblig	104	" —	"
Dunava reg srečke 5%	100	gld. 115	"
Zemlj obč avstr 4% zlati zast listi	123	" 75	"
Prior oblig Elizabetine zapad železnice	113	" —	"
Prior oblig Ferdinandove sev. železnice	105	" 75	"
Kreditne srečke	100	gld. 178	" 25
Rudolfove srečke	10	" 19	" 25
Akcije anglo-avstr. banke	120	" 104	" 75
Tramway-društvo velj. 170 gld a. v.	216	" 75	"

Velika zaloga pravih holandskih slanikov (arnikov)

okajenih in osoljenih, prve vrste, ki se tudi lahko surovi jedo, razpošilja vsako število po sledenih nizkih cenah na vse kraje in sprejemajo tudi domače pridelke v zameno.

I. vrste velike ribe okajene	gld. 15.50	v sodih
II. " " " "	13.—	po 600
III. " " " "	10.50	do 650
IV. " " " "	8.—	rib.
Slaniki osoljeni v sodkih po 5 Ko.	gld. 2.—	
" " " "	10.—	3.75
na kolodvoru Trst proti povzetju ali netto Cassa.		

(121-8) S spoštovanjem

EVGEN DOLINAR v TRSTU.

Prva zaloga.

Suhi slaniki . . . za 5 kilo zavoj	gld. 1.80	kr.
Speckflunder . . . " " "	2.10	"
lososslaniki . . . " " "	2.16	"
okajene jegulje . . . " " "	6.30	"
jegulje rulada . . . " " "	4.50	"
jegulje en Gelee . . . " " "	3.72	"
ribja rulada . . . " " "	2.28	"
kronine sardine . . . " " "	1.68	"
polni slaniki . . . " " "	1.80	"
kavijar, uralski Perl . . . " " "	8.10	"
kavijar, " " " 2/4 " " "	4.38	"
kavijar, " " " 1/4 " " "	2.40	"

Cene se razumejo za **prosto voznino**.

(131-4) **Cartno** za Avstrijo plača prejemnik.

Hamburg.

Max Kreimeyer.

Dr. Schmidtovi uspešni prilepki za kurja očesa

uporabljajo se že mnogo desetletij kot brez bolečine in zanesljivo delujoče sredstvo v popolno odstranitev kurjih očes.

Uspeh teh dr. Schmidt-ovih prilepkov za kurja očesa je skoro osupljiv, kajti po opetovanju rabi teh prilepkov se odpravil vsako kurje oko brez vsake operacije.

Cena škatljici s 15 prilepkami in z rožnim dletcem za izdiranje kurjih očes

23 kr. a. v.

NB. Pri nakupa teh preparativ blagovoli p. n. občinstvo vedno zahtevati Bittner-jeve izdelke in samo one za prave priznati, kateri imajo polno firmo: "Julius Bittner's Apotheke in Gloggnitz", in vsake druge podobne izdelke kot nevredne zavrniti.

Glavna razpošiljalna zaloga: **Gloggnitz**, Nižje-Avstrijsko, lekarna J. Bittner-ja.

Dr. Schmidt-ove prilepke za kurja očesa in dr. Behr-ov živčni ekstrakt prodajata v Ljubljani lekarnarja: J. Svoboda in J. pl. Trnkoczy.

Prava marzelska galerta

je najgotovejše, najhitrejše in najeenejše sredstvo za čiščenje in zboljšanje vina in jamči se za **najboljši uspeh**; dobiva se pri (30-20)

A. HARTMANN-u.
v Ljubljani, Tavčarjeva palača.

Službo pisarja (diurnista)
z mesečno plačo 30 gld. razpisuje podpisano c. kr. okrajsko glavarstvo. Prosilci, ki morajo biti popolnem zmožni nemškega in slovenskega jezika, naj uloži tukaj prošnjo do **31. marca t. l.**

C. kr. okrajsko glavarstvo v Tolminu,
dné 12. marca 1885. (163-1)

Oznanilo.

Na Logu, meji Ljubljano in Vrhniko, poleg vele ceste se dá
hiša z gospodarskim poslopjem
posestnico Marije Petrič, sposobno za vsako kupčijo ali obrnijo, takoj ali o Sv. Juriju 1885 v nojem. (132-5)
Več o tem se izve pri Fran Ogrinu na Vrhniku.

Poročilo velike važnosti! Zanesljivo in radikalno ozdravljenje **epilepsije** (padavice)

z novim, temeljito izkušenim sredstvom.

Dočim se je tudi po neprestanej porabi bromo-vega kalija le v redkih slučajih moglo konstatovati ozdravljenje te bolezni, se je sedaj posrečilo pripraviti zdravilo, ki je pokazalo največje uspehe, zanesljivo in radikalno pomaga v vseh kroničnih slučajih ter je zategadel velikega pomena za vse bolnike, ki so dozdaj zastonj iskali pomoči proti tej strašnej bolezni.

Mnogobrojna spričevala in premije od osob vseh stanov.

Za ozdravljenje potrebna zdravila z vodilom, kako jih rabiti, razpošilja se v originalnih zavitkih proti poštnemu povzetju ali predpošiljati zneska 20 frankov ali 16 mark. (110-4)

Naročila naj se adresujejo neposredno na me.

S. Riebschläger, specijalist.
Berlin S., Brandenburgstrasse 35.

NAJBOLJŠI PAPIR ZA CIGARETE je pristni **LE HOUBLON**

Francosk fabrikat

Cawley-jev & Henry-jev v Parizu.

PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

Fac-Simile de l'Etiquette

17 Rue Berger à PARIS

Proprié du Brevet.

SEULS FABRICANTS.

500 FEUILLES

FORMAT FRANÇAIS

CAWLEY & HENRY

PARIS

FRANCE

HOUBLON

HOUBLON